

میلعلو وه

قو قحای و ذ مار تحا تیمها

عایلوان ادنزر فو ی برقلای و ذ ت دوم رانئا ن دو ب ی نیوکت و
6 هسلج 1417 لاسد ه بنش جنپ ی ههیش

تانا یب

ی نار هط ی نیس دن سحدمحم دبسد جاد الله تیا
ه رسد الله س دق

مِجْرَلًا نِاطِيْشَلَا نِمِ اللّٰه اِبْ ذُو عَا
 مِجْرَلًا نِمِحْرَلَا اللّٰه مِسْب
 دَمَحْم مِسَاقَلَا يِ بِا اَبِيْبِنُو اِنْدِيْسِي لَع اللّٰه يِ لَصُو
 نِيَعْمَجَا مِهْنَادَعَا يِ لَع اَمْعَلَلَا و نِيْر هَاظَلَا نِيْبِيْظَلَا هَلَا يِ لَع و

ی رشب نیناوق ن دوب یرابتعا و ی هلا نیناوق ن دوب ی نیوکت

اب هک دراد ی هاگتسدومد ش دوخ ی ارب ادخ¹ ی بَرُقَلَا ی فِ هَدُوْمَلَا لَّا اِرْجَا هِيْلَع مُكَلَا سَا لَّا لِقُ) اجنأ هب دهاوخب ی سکر رگا هک تسه ی لئاسم اجنیا هک مینادی م ردقنیمه اما ؛ دیای منرد روجام ی اهاباسد ی غیرشت هذتسا ی نیوکت نوناق کی ، هتشاذگ ادخ هک ی نوناق . دنک ی وریپ نوناق نیا زا دیاب ، دنک ادیب هار تایلام ردقنیا دیاب دنراذگی م نوناق ن لا . بتسا تاغیرشت ، دوشی م لعج لم نیب و لَوْد نیب هک ی نیناوق تسه اهروشک رد هک ی نیناوق نیا . دورب هبج و ی زابرس هب لاسد و ی سکره دنراذگی م نوناق ، میهدب ، دوری م ی تقو ، دراذگی م نوناق کی دیای م تلود نیا زورما . بتسا یرابتعا و ی غیرشت نیناوق نیا . رگید : دراذگی م دازآ ار باجد و دراذگی م نوناق دیای م تلود نیا . دنکی م ضوع ار نوناق دیای م ی دعبت تلود ی م یرابجا ار باجد دیای م ی دعبت تلود . «باجحی د دهاوخی م سکره ، باجحاب دهاوخی م سکره» ن اندز و دح ن آ ی ارب و دنکی م عونمم ار ی تلود لاجر هب ن داد ش حفو و ن درک بتسد دیای م تلود نیا . دنک هک تسه ی کراپ کی ن دنل رد ، ناتسلگنا رد : دنیوگی م . دنکی م دازآ دیای م رگید تلود کی ، دروای م هکلم هب دهاوخب رگا ی تد ؛ دهد ش حفو دیابن نابایخ رد . دریگی مزار و ا ی ولج ی سکره ، دهدب ش حفو م ناتسلگنا² ! دروایبرد ار شلد قود دورب دهاوخی م سکره ، درادن

ررض رب ی تلود چیه [هتبلأ] . دوشی م لعج راضم و عفانم ساسارب و بتسا تا یرابتعا نیناوق نیا اررض ولو هک ی تلود اهنت : دینادب ار نیا . رگید بتسا عفانم ساسارب هشمیه ؛ دنکی مزل لعج نوناق ش دوخ دمأ دهاوخن و دماین ی تلود چیه لآ و ! ن آ طقف ؛ دوب نینمؤملاریمآ تموکد نامه ، درکل لعج نوناق ، هیلع دنکل لعج نوناق ، ش دوخ رب ررض ساسارب ولو هک

ش دوخ هاوخلد ساسارب ادخ هک درادی منرب رابتعا لاصا ادخ ماگتسد اما ، بتسا تا یرابتعا اهینیا ، دش ضوع ملیم» : دیوگب ادر ف «. دیدهد ماجنا روطنیا [ار راک نیا] امشد دهاوخی م ولد ن م» : دیوگب [لائم] ماجنا روطنیا ؛ مرادن تسود ار نوناق نیا ن م» : دیوگب ادرفس پ «! دشاب رگید روط کی دهاوخی م ولد تیعاو بآسدا هباباسد اجنأ ؛ بتسا رملاس فنو نیوکت ماگتسد ادخ ماگتسد [بتسینر وطنیا] ! هذ «! دیدهد ؛ بتسا روطنیا دنهتفگ ام هب [هچنأ] . بتسینر دمأ دب و ن دمأ شوخ ، بتسینر قافن ، بتسینر کلک اجنأ ؛ بتسا و دنهتفر هک ی یاهنیا . دنهدومرف روطنیا ، دنهدومرف ام هب هک ناگرزب ! رگید دشاب روطنیمه دیاب آتدعا رد هچرگ ، بتسا تیعاو بآسدا ، بآسدا اجنأ . دنننگی م روطنیا ، دنهدرک نادجو و دهاشم ار ی ناعم نیا . دشاب مهم ی لیخ بتسا ن کمم اجنأ رد اما ، دشاب هداتفاپش یی ی لیخ هئسم اجنیا

¹ 181: ص 4، ج 4، ی سانشداعم ؛ 23 هجأ (42) ی روشد هروس .
 هب هکنأ رگم ، مهاوخی م ی دزم و رجا و ش اداپ چیه ، یربمایپ و تلسر ت محز ل باقم رد امش زان م : وگب ! ربمایپ ی «
 » دینام ت دوم ی برقلا ی و
² (ق قحم) . بتسا ن دنل ی تنطلس کراپ نیرتگرزب هک دراد مان (Hyde Park) «کراپ دیاه» ، لحم نیا .

یرشب و یهلا تیمها ی اهرایعم ندوب توافتم

یراصنا یاقاً موحرم زا دعب [ی نادمه] یراصنا یاقاً موحرم سپ الله مطفد یراصنا یاقاً دمحا ریگرد ناشریسم هچرگ. درک گرزب ار اهنیا و دیشک تمحز ی لیخ مه اعقاو؛ دوب ناشیا دلوا ل فکتمه بی یکی، دروآرد تفذ تکرشد زارسی کی: دنتفر ردپه هار زار ریغ ی هار به مهم و دش عقاو ردپه ریسم ره رد ی لو، مینادی منام رگید ارش یا هنیاه صلاح. بتسا سیلگنا رد لاحات مه زونه و تفر سیلگنا دیشکی تمحز و درک گرزب ار اهنیا [یاقاً دمحا] صلاح. تفرزار ردپه هار یسک تروص

ایشان یک سال به کربلا می رود و در آنجا مدتی اقامت می کند، در سامرا، کاظمین، نجف... . حال و هوای عتبات او را می گیرد؛ به نحوی که تصمیم می گیرد زندگی اش را به عتبات بیاورد و دیگر آنجا بماند و در آنجا زندگی کند و کارش را آنجا [قرار دهد]. مدتی بر این منوال بود. یک شب مرحوم آقای انصاری را در خواب می بیند. ایشان به من می گفت:

هک مناوخب ار ییاعد ش تونقر رد رگا دعب، مناوخی م زامذ تعکر ود، منک ادیبی ی لکشتم تقو ره نم نم. دنکی ملحد ار لکشتم و دیایم باوخر د ناشیا، دنتفگ امه بی [ی نادمه یراصنا اللهتیا] ناشیا بتسا رمتسم مه زونه و ماهدرك ناختمای امدیدع دراوم لاحیات

ناشیا هتبلتا. بتسا دومحم ش مساهک ناشیا هچنر برخا؛ تشادی کچوک رسپی یراصنا یاقاً موحرم ور [یاقاً دمحا به باوخر رد] یراصنا یاقاً موحرم. دوب کچوک ی لیخ عقوم نا؛ هدش گرزب بخن لاا دنتفگ و دندرک

بتسا رتشیب ندنام تابتع رد رمع مامت زاش باوژد، ندیشک دومحم نیا رسه بتسد کی! دمحا خب انسان تمام عمر در عتبات باشد می دانید یعنی چه؟ یعنی فرض کنید که صبح برود نماز صبح را در حرم سیدالشهدا بخواند، نماز ظهر را در حرم حضرت ابوالفضل بخواند، فرض کنید که شب جمعه بلند شود برود نجف، بعد هر وقت دلش بخواهد کاظمین برود، سامرا برود. اصلاً این اماکن واقعاً نورانیت عجیبی دارد! در کاظمین، قبر موسی بن جعفر و امام جواد، واقعاً چه خبرها هست! در سامرا، مقام حضرت هادی و امام حسن عسکری و حضرت حکیمه خاتون و حضرت نرجس خاتون (مادر امام زمان) و آن سرداب کزایی! خلاصه سامرا خیلی شهر نورانی و سبکی است. بعد به کربلا بیاید؛ آنجا دیگر چه خبرها هست! امام حسین با آن اوضاع و کبکبه و دبدبه اش و حضرت ابوالفضل! نجف که دیگر امیرالمؤمنین اصلاً یک [حال خاصی دارد].

تبحصد ی لو. دنکی م ساسحار ی عفانم و مههه کی هرخلااب، دنامی م اجنیا رد هکی سک نا لاحاد لااد «بتسا رتلااب رمع مامت زاش [هچب] نیا رسر بن دیشک بتسد کی»: دیوگی م ناشیا هک بتسا نیا رد رد ی اهلسم هک بتسا نیا شیانعم؟ تسیچ ش پانعم نیا؟! [روطچ] ندیشک بتسد هس و ندیشک بتسد ود عقاو فطلا و تبیرت تحت رد میتی هچب کی سفذ ی نعیه؛ سفذ هلسم زاش ترابع نا [و] تسه اجنیا ناسنا دزد رد هلسم نا؟ تارایز و فجد و لابرك [به فرشتا] ایدتسا رتشیب ش شزرا ادخ ش پید، دوشد تیمها ی لیخ ناسنا ش پید [یزا ونمیتید] هلسم نیا! درادذ تیمها ی لیخ ادخ ش پید ی لو؛ بتسا تیمها ی لیخ فرطن یا اب فرطن آرد ماهب اسد»: میبویگی م هک تساجنیا. دراد تیمها ی لیخ ادخ ش پید ی لو؛ درادذ ا رگید و حذ کی به اجنیا رد، بتسا و حذ کی به فرطن آرد لئاسم رابتعا و شزرا ی نعیه «دراد توافتت بتسد.

شیر هچره! بتسا رتشیب تیمها، دوشد رتگرزب همامع هچره: دراد تیمها ی لیخ وربوایب اجنیا بتسا تیمها بجوم درز نیلعد. بتسا رتشیب تیمها، دشاب¹ میط رد لاسرا و دشاب دیفسد، دشاب رتدنلب چناوحد عفر. بتسا مهم ی لیخ تانیه و میرگ و نداد یدیع و دیع سلاجم و حضور سلاجم و وربوایب اما! بتسا مهم مه اهنیا، دنورب و دنیایب تاجاد بابرا و دشاب هتشدای کتسدرتفد ناسنا [هکنیا] و مدرم

¹(ق قحم). شیر ن تشادنگ دنلب.

وایرد بهر دل اسد هسوت سید و تاممز و ربمغیپ تشعب س فند، دویذ مه تفلاخ و تماماً هلئسم لاصا رگا لائما و ن دروا ن اغمرا به همه یار بار ی دبا تداعسو و نادار ارقه مهر ایتخا رد آیهم و هداما نید کی و دنتسه ربمغیپ ل ز نمر رد هکی دارفا نوچ. دوش ظاحل ربمغیپ میرد رد هلئسم نیا هک دوشی م بجوم، کاند مارتحا؛ تسا ربمغیپ تیاعر، اهنآ تیاعر سپ؛ دنتسین هک وازا یادج، دنیا ی م باسح به ربمغیپ دنزرف و تسا ربمغیپ به مارتحا، اهنآ به.

تویا قد مدرم همهر ربمغیپ؛ دوشی م تما نیا رد پ اعقاو ربمغیپ¹؛ «**هَمَلَا هَذِهِ اَوْبَا يُعَوَاتَا**» گنج، دیشک مدرم یار دل اسد هسوت سید نیا ضرع رد اعقاو هکی تاممز نیا. دوخ یاج به نآ؛ دراد دیشک مدرم تیاده یار ب، دیشک ربمغیپ هکی یاهی رده برد و دش متخیر هکی یاهنوخ و درک هکی یاه رگیذ.

ارش اچب [و] دننک هار و و دننک شرتخد ی ولهد به ار رد هک تسا نیا هلئسم نیا رجا بخ! تسا رجا [یادا عون] کی نیا²؟! «دنتسگپ [ار و] مه دعب و دننک طقس

ن لا هک دننک ضرر ف ی نعید؛ دننک ظاحل و امیرد رد ار ربمغیپ دوجو هک تسا نیا رگیذ رجا کی، تشاد دوجو ن اشنادنزر ف یار ب ربمغیپ دوخ نامز رد هکی شزرا و تزع و مارتحا نآ، تسه ربمغیپ زا ربمغیپ هک لاد! داباداب هچره رگیذ متفر ایند زا ربمغیپ هک لاد دنیوگب هکنیا هک. دننک ظاحل ار نآ نیا تمعد رکشد. تمعد نارفک دنیوگی م ار نیا! تسین [حیحص] نیا. تسا هامت هلئسم رگیذ، متفر ایند دوجو به ی نیوکت تیعاو کی، داد ماجنا ل اسد هسوت سید نیا ضرع رد ربمغیپ هکی لمع نوچ؛ تسین هک دوی قد، نآ؛ دننک قبطنم ی نیوکت تیعاو نآ ساسار بار ن اش دوخل مع دنتسه فظوم تما هک دروا نآ به و دوشی م متفرگ هدیدن ی نیوکت تیعاو نیا لآ و، دهنده ماجنا ار قد نآ [یادا] دیادت ما دارفا دربی مذ ی یاج به هار، دنک تفلاخم ی نیوکت تیعاو اب دهاوخب ی سکرگا. دوشی مذ هداد رثا بیترت.

ی نیوکت تیعاو اب تفلاخم و راکنا ناکما مدع

رد امشرگا؛ تسا ناوختسا و تسوپ و تشوگام ندب. درک راکنا دوشی مذ هک ار ی نیوکت تیعاو نم؛ تسین ی نیوکت تیعاو کی تیعاو نیا: «دییوگی امش لاد. دوشی م مخز، دینک ورف وچاچ ندب نیا مس، مس! دوری مذ ای دوری م ورف دینیب، دینک ناختم، دینک ش یامز آ!» «دوشی مذ ی روط، منکی م ورف وچاچ هذب»: وگب امش لاد. دریمی م، دروخب مس ی سکرگا هک تسا نیا ی نیوکت تیعاو، دراد رطخ و تسا! ن اچاقاً هک «! مریمز و مروخب رونایس هکنیا رب متفرگ قلعت م امدارا هذب! مریمی مذ و مروخی م ار مس نیا درک تفلاخم دوشی مذ ی نیوکت ی اها تیعاو اب. تسا ی نیوکت تیعاو کی نیا، یریمی م.

واقعیت های اعتباری را می شود [ندید گرفت]. وقتی شما سر چراغ قرمز می رسید و می بینید پلیس نیست، گاز می دهید و رد می شوید. این واقعیت اعتباری است دیگر. [می گویند:] «حالا که ندیده، بزن برو!» یا اینکه قانونی می آید که برایتان مالیات می آورد، شما یک نفر را در آن وزارت دارید، او اسم شما را از کامپیوتر حذف می کند؛ در نتیجه مالیات برایتان نمی آید! می شود از این کارها کرد و [از قوانین اعتباری] فرار کرد؛ ولی از واقعیات تکوینی که نمی شود فرار کرد. اگر آب نخورید، می میرید. اگر تنفس نکنید، می میرید. اگر غذا نخورید؛ می میرید. اگر مریض شوید، باید قرص و دوا بخورید؛ انسان دوا نخورد، از بین می رود. اینها واقعیت های تکوینی است.

ندرگ رب هکی دارفا) قوقلای و ذ به تبسند مارتحا تیاعر ی نیوکت ی اها تیعاو نیمه زا ی کی رد پ! دنیبی م همدصد، دهنده ماجنا ار نیا ی سکرگا؛ تسا ی نیوکت تیعاو کی نیا. تسا (دنداد قد ناسنا دشاب هتشاد ار اهنآ تا عارم و بدا و مارتحا تیاعر دیاب ناسنا ی نعید؛ دنتسه ناسنا قوقلای و ذ ردام و

¹ 119: ص 8، ج 8، می سانشما. 105 ص 3، ج 3، ماسلا مهیلع بلاط ی لآ بقانم.

«میتسه تما نیا رد پود ی لعو نم»

² 71: ص 1، ج 1، لحنلا و لملما؛ 135 و 134 ص، ماملال لناد.

دنگ تکردها را از رتولج دیابن اناسنا. تسای نیوکت تیعقاو کی نیایا. دنیبیم ممدصد، دشاب هتشداز رگا فلاخه بر ما ار ناسنا هکی تروصرد هتبلایا. دشاب هتشداز ار اهنایا مارتحا دیاب، دیوگب «وت» اهنایا هب دیابند. دهنند ما جانی لو [دنگ دروخر ب] شوخی و راب: دنگ تا شام دیابن اناسنا، دندرک فلاخه بر ما رگا. دنگ تسای نیوکت یاهت یعقاو اهنیا. دنگ مخا دیابند، دنگ کی کاته دیابند، دهدب شوخ دیابنی لو. نیایا رطاخه، تسین بسانم و حیحص عضو ن اشعضو ن لاا دینیبیم مامش هک دارفا نیایا یاضعب و دوپام یاهش یوخوموق زا دارفا نیمه زا رفند کی. دندرکی می مارتحا یب ن اشردام و ردپ هب هک تسای هک دندومرفوا هب ار هلنسم نیایا هبترم دنچ اقا مکنیا اب. درکی مذتیاعر و درکی می مارتحا یب شوخردام هب شوخی و راب و دشادج ناشیا زا رگید ن لاا. دادی مذشوگوا، ... لاا و نیکیب ار تردام تیاعر دیابامش تفر.

میهاو خدام رگا؛ تسای هداد رارق یباسد [و] طابترای کی ادخی نعید؛ تسای نیوکت تیعقاو کی نیایا تکردها جوم فلاخه بر میهاو خدام رگا اما. میورب ار هار نیایا دیاب، مینک تکردها طابترای و بامسدا ناسا راب ار ناسنا هار لاصا ردام و ردپ لد ن دروا تسدهب. رگید تسای روطن نیمه مهنیا. میوری م نیایا، مینک هتسب ناسنا هار، دریگب ش دندر فرزا یردام بلقرگا. ددنیبیم ار ناسنا هار اهنایا لد ن تسکش و دنگی م زاب [ضبق] نیایا «!؟ تسای روطنیا ملاد ارچ»؛ دیوگی م مادم «! مضبق رد»؛ دیوگی م ابترم تقون آ. دوشی م زار و بالقد دیاب، دوش زاب هار نیایا مکنیا یارب. تسای هتسب هار [نوج]. رگید تسای تهجد نیایا رطاخه. دندراد قد ناسنا ن درگرب هکی دارفا ینعیق و قحلا ی و ذ؛ دنتسه ق و قحلا ی و ذ اهنیا. نیکیب داشت تدوخ.

تاداسه هب مارتحا موزل

1. یرایهلا اقا جاد موحرم ن دید هب، مینقر رهبا هب اقا تمدخر دی رفسد خدا [ایشان را] رحمت کند. بعد از آنجا به همدان رفتیم. در ابهر سیدی بود به نام آسید رئوف که ظاهراً فوت کرده است. عصر آن روز [به دیدن او رفتیم]. سید بسیار عقیف، نجیب و وضعی². قد خیلی کوتاهی داشت و خیلی ریزه میزه بود. او بزاز بود، ولی بزازی اش مثل اینهایی که در محلات میگردند بود. داخل بقچه ای اقمشه می ریخت و روی کولش می گذاشت و داد میزد: «بزازی!» خیلی هم بامزه بود! وقتی مرحوم اقا از او سؤال کردند: «شما چه می کنید؟» گفت: «آقا، الان به شما نشان می دهم.» یکدفعه رفت آنجا، یک پستی برداشت که راست راستی، تحقیقاً بگویم وزنش از خودش بیشتر بود! این قدر او ضعیف بود که آن پستی وزنش از او بیشتر بود! یک چیز [بزرگ] که داخلش لباس و پارچه و قماش [بود]، روی کولش گذاشته بود و یک دانه از این مترهای آهنی که دست میگیرند [داشت]. آمد دور اتاق می گشت [و می گفت]: «بزازی، بزازی!» همین طور دور اتاق می گشت، اقا هم می خندیدند. اقا یک مقدار آنجا نشستند و بعد بیرون آمدیم.

شب منزل مرحوم حاج آقا اللهیاری خوابیدیم. او هم مرد خوبی بود. فردا صبح شد. یک کتاب در آنجا بود که تألیف مرحوم آسید حسین فاطمی بود؛ ایشان در قم بود. این کتاب روی طاقچه بود، به ما گفتند: «این کتاب را از آنجا بیاور.» کتاب را آوردیم، همین طوری باز کردند و گفتند: «این را بخوان.» حکایتی بود. خواندم؛ که حالا آن حکایت را می گویم. بعد بستند. اقا رو کردند به آقای اللهیاری، گفتند: «شما چرا به این آقا سید رئوف نمی رسید؟» گفت: «من می رسم. ما اینجا روزهای جمعه روضه داریم و من گفته ام اینجا بیایند روضه.» اقا خیلی با تغیر فرمودند: «ایشان سید است، شما باید به منزل او بروید نه اینکه بگویید او به منزل شما بیاید!» [حاج آقا اللهیاری] هیچ توقع نداشت از اقا [که این طور بگویند]؛ یک مقدار دست پاچه شد. بعد اقا فرمودند: «شما خیال می کنید با این روضه هایی که می گیرید، می خواهید رضای خدا را به دست بیاورید؟! به جای اینها بلند شوید بروید به اینها برسید، به زندگی اینها

1. 112 ص، ح و تقارسه هب دوش عوجر یرایهلا اقا جاد موحرم تالاد ن و ماریب رتشیب علاطا تهجد.

2 (ق قحمه). ل احمداتفا و عضاوتهم.

برسید!« ایشان [مرحوم الهیاری] خیلی تحت تاثیر واقع شد. [اسید رئوف] خیلی وضع بود و بچه‌های زیادی [داشت]. بعد آقا فرمودند: «هیچ وقت اینها به منزل شما نمی‌آیند! اینها منبع‌اند، اینها دارای عزت هستند، اینها بلندمرتبه هستند، کجا بلند می‌شوند در مقابل شما کرنش کنند؟! شما باید بلند شوید [به منزل آنها بروید].»

کیدی مطاف نیسد دیساً مو حرم «ن اوخبر ار تیاکد ن آ ایب ای نلاف»: دنتفگ ن م هب [ن آ زا ش یپ]:
دوب نیا تیاکد¹ بتسین مدای [باتک مسا] لاد؛ دراد ی باتک

ای تدم ن م: دیوگی م و دیای م و ا ش یپ ای ایولع ن ز زور کیدی. دوب ش امر جرد راجت زا رفد کیدی
هب راک رگید هصلاخ. دنرادنی سک مه آهنیا و مراد هچد ات هسود و هتفر ایند زا مر هوشد هک تسد
دهاشد ورب یراد یدهاشدرگا: «تفگ و ا هبور [رجات] ن آ «مدمای مذ لا و مدماً اجنیا هک دیسر رخاً
[ل و تم] ی لیخ مه ن آ و ،دوب رازاب نیمه رد ی تشترز کیدی. تفر و تسکش شد و ا «اروایب ار
تقد مه اوخبر رگا» «تسه ای هلسم نینچ»: درک راهظا هصلاخ و تفر اجناً هیولع ن ز نیا ،دوب
مذادی مذ. تسه اجنیا رد هیضه ود نوچ؛ «هنای تسه هیضه نامه» ی تشترز هیضه نیا مذادی مذ منک
(. میوگی م مه [ار] ی تشترز هیضه دعب ،میوگی م ار نیا لاد. تسه ی لوانیا مکنیا ای تسه نیا
همین شخص تاجر شب پیغمبر را در خواب می‌بیند. می‌بیند بهشت است و باغ و قصری است و
بیاوبرو و اوضاعی است، پیغمبر هم ایستاده‌اند و افراد یکی یکی اجازه عبور می‌گیرند که داخل
قصر و بهشت بروند. وقتی او می‌رسد، به پیغمبر می‌گوید: «می‌خواهم بروم.» حضرت فرمودند:
«این برای مسلمین است.» [پاسخ داد]: «یا رسول الله من هم مسلمانم.» حضرت فرمودند:
«شاهدت کجاست؟ شاهد بیاور!» گفت: «شاهد ندارم!» و همین‌طور [متحیر] ماند که من چه‌کار
کنم؟ بعد حضرت رو کردند به او فرمودند: «خیلی خب پس برو این مال تو نیست. تو از دختر
من که امروز آمد شاهد خواستی، حالا هم باید شاهد بیاوری تا بروی!» خلاصه از خواب بلند
می‌شود و خیلی متأثر [می‌شود].

دوب نیا ای مدناوخ ن م هک دوب [هیضه] نیا مذادی مذ لاد ،تسه هیضه کیدی نیا

یک زرتشتی دیگری هم بود؛ این علویه دیگر از ناچاری می‌رود به او مراجعه می‌کند و می‌گوید:
«اوضاع ما این‌طور است، ما سید هستیم و مدتی [است دچار مشکل هستیم].»
ی م هیولع هب دعب. دیوگی م ش ملاغ شوگر رد ی زیچ و دنکی م ادص ار ش رکود و ملاغ ،ی تشترز
ش لزنم هب ار ن ز ،مناخت راجت ن آ رادیارس حلاطصا هب و ملاغ نیا «دوبورب ناشیا اب امش»: دیوگ
مه اب همه و دنوشی م دنلب ا هچد اب «مبورب ا هچد اب [امش]:» دیوگی م و دربی م (ن ز نیمه لزنم)
«دنیا یب ناشیا ات دیشاب اجنیا لاعف امش»: دیوگی م [ملاغ]. دنیا ی م ی تشترز لزنم هب
م ه ی مامد کیدی تسه رتهب ،تسه معج ن لا»: دیوگی م هیولع ن ز نیا هب [ی تشترز] ن ز دعب
نیا ن ز دوخی م ؛ دنربی م مامد هب ار آهنیا م مه. دوب نوریب ای لزنم نامه رد ی مامد «مبورب
ار آهنیا ی هاسابل مامت ،دنیا یب نوریب دنه اوخی م تقو. دربی م مامد هب ار آهنیا و دیای م ی تشترز
دنیا ی م اجناً هب دعب. دناشوی م آهنیا هب رخاف و و ذی هاسابل و گرزب ات کچوک زا ،دنکی م ضوع
ی مرگا لاد بخ»: دیوگی م و ا زور هس ز دعب. دننسه نامهم ی تشترز لزنم نامه رد زور هس و
مناخ: لاثمب ابنم دینک ضرف لاد. ناشدوخ لزنم دنیا ی م آهنیا «ناتدوخ لزنم دنیا یب دیهاوخ
دنچ هچر ه ی ارب ،[هداماً] لزنم لئاسو مامت ،ن از یوا اهدرد ،هداتفا شرف [لزنم] مامت ،هدش گنر
... و لصفم ن غور... زاگ قاجا لاصا دننایی م دنکی م مانگد مناخزیشا رد دنوری م. سابل تسد
دنیا ی م مامر ه ن م فرط زا»: دیوگی م هیولع هب. دسری م ی تشترز و دنای م اجناً [هیولع] نیا دعب
دهدی م آهنیا هب [ار غلبم نیا و] دیای م [مامر ه] ش رکود و «دندهی م امش هب ار غلبم نیا و
در این مدت که اینها منزل زرتشتی بودند، همان کسی که [علویه] اول پیش او رفته بود، شب
خواب می‌بیند که پیغمبر هست و قصری هست و او می‌خواهد وارد شود. پیغمبر می‌گوید: «این
قصر برای مسلمین و شیعیان ماست.» می‌گوید: «من مسلمانم.» [پیغمبر می‌گوید]: «شاهدت کو؟
شاهد نداری. برو! چطور امروز دختر ما پیش تو آمد، تو از او شاهد خواستی [و] حرفش را

¹ (ق قحم). تسه هدنام ی اجه بر ر دلاع ماج مان هب باتک کیدی طقف ن ناشیا زا .

قبول نکردی؟!» خلاصه او بلند می‌شود در بهر به دنبال این علویه [می‌گردد] که پیدایش کند. می‌گویند به منزل زرتشتی رفته است. پیش زرتشتی می‌آید و می‌گوید: «این علویه منزل تو آمده است؟ من او را می‌خواهم.» می‌گوید: «نه! او را نمی‌دهم! برو پی کارت! آن خوابی که تو دیده‌ای، من هم دیشب دیده‌ام! آنچه دستان آمده از دست نمی‌دهیم! برو. من دیشب خواب دیدم قصری است و پیغمبر ایستاده‌اند و یکی یکی راه می‌دهند. [وقتی] من رسیدم، پیغمبر فرمودند: «این قصر مال مسلمین است، تو زرتشتی هستی و این قصر مال پیروان من است.» گفتیم: «خب من مسلمان می‌شوم.» حضرت فرمودند: «بسیار خب!» در همان شب ما در خواب شهادتین گفتیم و پیغمبر این قصر را به من دادند و گفتند: «این برای این است که تو امروز دختر [و] فرزندان من را پذیرایی کردی.» برو پی کارت! اینها الان در خانه من هستند و خلاصه ما چنین گوهری که به دست آورده‌ایم، این‌طور [راحت از دست نمی‌دهیم].» بعد آمد و زندگی آنها را [سروسامان داد].¹

نم [ی تقو] اقامت: دنتفگ و یرایه‌للا موحرم به دندرک ور اقا، میدناوخ از تیاکد نیا ام ی تقو یلاب هک ار ی مطاف ن یسد دیسا موحرم باتک نیا. مدوب فوئر دیسا رکف رد، مپاوخب متساوخی م بشید ار تیاکد نیا حبصد ادر ف هک مر اذنگب تملاع ار نیا متفگ! دما تیاکد نیمه اقیقد، متشادرد دوب هچقاط ی م ولج دنکی م هک یراک اب ربگ کی ی نیبی م معفدکی هک تسا نیا رد تبحص «مناوخب [امش ی ارب]! دنزب اجرد دیاب زونه اذکواذک بهر هاظت همه ن اب ناملسم کی و، دور

ی برقلای و ذ به مارتا رئا زراب انومذ دیزی ن ب ر ذ بهوت

ن کمم لاصا و تسا مهم ی لیذ دلوا و ن اندزرف [دروم] رد ق و قحای و ذ تیاعر و مارتا هلئسم. تسا روطن نیمه مه ش سکه. دنک باب جتف ناسنا ی ارب و دشاد ت لاکشم [ل ح] دیلک و تداعد دیلک تسا ی بسانمانت یعقوم، دنکی ی ظاطن ناسنا مکنیا نودب [و ی هجوت] ی ب و ی مارتحای ب [رئا ر ب] هدرکنی ادخرگا. دناسر ب کانرطخو کی راب ی لیذ ی اهاج به ار ناسنا راک تسا ن کمم هیضه نیا، دیایب ش ییپ

رایسب دوب ی درم؛ دوبن ی لومعم مدآ کی دیزی ن ب ر ذ. تسوگلا کی ام ی ارب اعقاو دیزی ن ب ر ذ ی من «وت» اهنیا به ی سک هک دنوب هفوک ن اگزر ب ز ا دارفا اهنیا. ن اولهپ، هریثعو و هلیبقه بحاصد، گرزب ماما ی ولج دما ر ف ز ا ز هاب «تسوربا تمشج ی لاپ»؛ دیوگب اهنیا به تسناوتی من ی سک، دیوگب تسناوت ی ولج دیایب [تساوخی م] تشاد هک ی بیجعت یعقوم اب هک اذکن اولهپ مدآ کی ی نعید؛ رگید دریگب ار ن یسد هک ی زیچ ی نعید! کی پکر ش حف مکنیا من. دنداد ش حف و اب ترصد، تفرگ دما ی تقو. دریگب ار ترصد

هک ما ک تلکث: دروخرپ و ا همدارت به عزایت بنشیند. «معنایش این است: «بگیر بمیر! برو بمیر! تو که هستی اصلاً؟! برو گم شو!» حرّ چنین آدمی نبود که اگر کسی به او بگوید: «برو گم شو» یا «صدایت در نیاید»، از این قضایا بگذرد. یعنی حاضر بود تمام دنیا بر سرش خراب شود [ولی] چنین حرفی نشنود؛ چنین آدمی بود. پدرش را درمی‌آورد! اما حرفی که زد اینجا به دردش خورد؛ اینجا خلاصه حسابش رسیده شد. به امام حسین گفت: «تنها قضیه‌ای که باعث می‌شود من این حرف را به تو نزنم این است که تو پسر دختر پیغمبری.» ولی او که امام حسین را به امامت قبول نداشت. اگر به امامت قبول داشت که نمی‌آمد جلوی او را بگیرد. می‌گفت: «خب بالاخره این پسر پیغمبر است دیگر؛ مثل بقیه، این هم یکی.» ولی می‌گفت: «چه کنم که مادرت فاطمه است.» یعنی اینجا هرچه باشد، نمی‌توانم [به شما توهین کنم]. اینجا خویشتن‌داری کرد و رعایت ذوی‌الحقوق و پیغمبر را انجام داد. و [با خود] گفت: «[حتی] اگر یزید به من چنین حرفی می‌زد، جوابش را می‌دادم!» یعنی خودت برو گم شو! و می‌گفت! یعنی اگر یزید خلیفه [مسلمین چنین حرفی می‌زد، جوابش را می‌داد]. شما نمی‌دانید، اینها افرادی هستند که حاضرند بمیرند، اما چنین مسئله‌ای را قبول نکنند. فوئش یزید چه کار می‌کرد؟ می‌کشتش دیگر! خب بکشد! ولی [می‌گوید]: «من جوابت را می‌دهم. حالا تو بعد هر کاری دلت

¹(رردلا عماج) قلاخا هنجنگ. ، ج 2، ص 211 (با اختلاف).

می‌خواهد بکن.» یعنی حاضرند بمیرند، ولی حاضر نیستند این ذلت را قبول کنند: «من زیر بار چنین حرفی نمی‌روم؛ حالا یزیدی، [باش]! بگیر، بز، بکش!»

تفگ. دزدن نپسدا ماما به ی فرد و درک لوبق دود دشد ادید ش یار د نپسدا ماما زا هک ار ی تلذ ی لو!
!تخاسد ار ش راک نیمه و «مدادی ار ش ی اوج، دود و ت ی اوج به س کره اما؛ میوگی مذ و ت به چیده ن م»
تشدگ، تشدگ ایاضق نیا زا داد هجیتد اروشاع زور بدا نیا؛ دیسر ش داد به اروشاع زور میضق نیمه
هچ نیا! دادیدادی!» [تفگ دود ای]: دز ش رسد به معفک ی اروشاع زور. دیسر اروشاع زور به ات
!دوبع قوم ن آ ی ارب اهنیا همم «!دشکب ار ربمغیر سپ دنه اوخی دندم آ اهنیا!؟ میباجک ام!؟ تسای عضو
ی هلا ی ایلوان ادنزر ف به ی نار هط ه ملاء م ارتحا

موجرم نادنزر ف [دروم] رد. دندوب س اسدی لیخ میضق نیا به تبسن [ی نار هط ه ملاء] اقا موجرم
هقلاء اقا به ردقنیا اهنآ دینیبی من لا مکنیا. دندرکی م ارتحا ی لیخ؛ دندوب س اسدی لیخ ن اشیا دادی اقا
دیسا تقو ره لاثم. دنتشاد دادی اقا نادنزر ف به تبسن اقا هک تسای لمع ه فوحن نامهر رطاحه، دنراد
ناوجک ی رهاظ رظنزا ریملا ادبع دیسا. دندشی م دندب س لجم رد تماق مامت به، دمآی م [دادح] ریملا ادبع
دادی اقا به م ارتحا، و ا به تبسن م ارتحا تیاعر نیا ی لو؛ تسین ی زیچ هک نیا زا ش یب، تسای راجد
تسای دادی اقا رسپ و ا مرخ لایب. دنکی مذ ی قرف؛ تسای

و رثامه ی لیخ م هم ن م. دنتشاد مامتها ی لیخ اهنیا به تبسن هک میدیدی م ار اقفر ی ضعیب ام ی لو!
!؟ دوشد ماچنا م ارتحا دیاشود یاب هک روطن آ دیابن ارچ و تسای دادی اقا رسپ و ا بخ؛ مدشی م تحاران
مطلبی به نظر من رسیده و نمی‌خواهم نسبت به مسائلی که رفقا به آن واردند و اطلاع دارند
[تذکر بدهم؛ ولی خوب است] من هم به سهم خودم نسبت به این مسئله مطلبی گفته باشم. صرف نظر از
خودم که می‌دانم چه نخاله‌ای هستم و خلاصه خیلی اوضاعمان خراب است، صرف نظر از خودم که
اصلاً راحتی و سرور و بهجت در این است که رفقا مثل خودشان با من معامله کنند. همین طور خوشم
می‌آید که [با من] بگویند، بخندند مثل خودشان. البته همان طور که خدمت رفقا عرض کرده‌ام، من در
زمان مرحوم اقا ندیدم ایشان به کسی حرف رکیک بزنند؛ مرحوم اقا این طور بودند. [البته] شوخی
می‌کردند، حتی آب می‌پاشیدند، البته به رفقای خودشان که رفقای مرحوم آقای انصاری بودند. با
شاگردان خودشان که اصلاً این حرف‌ها نبوده و مقام استادی و [شاگردی اقتضای دیگری دارد]. ولی
در رفاقت‌های خودشان اصلاً من نمی‌دیدم حرف رکیک بزنند. حتی یک بار ندیدم و آنها هم همین طور؛
با هم شوخی می‌کردند، می‌گفتند، می‌خندیدند، اما از حرف‌های از شکم به پایین [رکیک] اصلاً نبوده
است، و واقعاً هم همین طور است و درست هم همین است. هزار جور شوخی داریم! چرا انسان بیاید
این طور مسائل را به عنوان صمیمیت [مطرح کند]؟! من که از آن صمیمیت نمی‌فهمم!

من خوشم می‌آید که رفقا با من همین طور باشند. اصلاً از دست بوسیدن خوشم نمی‌آید، واقعاً
خوشم نمی‌آید. [رفقا] بگویند، بخندند. دیده‌اید خودم گاهی اوقات از این جوک‌ها می‌گویم. یعنی مثل بقیه،
اصلاً نمی‌خواهم هیچ تفاوت و فرقی باشد و شکسته‌نفسی هم نمی‌کنم؛ به‌خاطر اینکه وقتی از چیزی
خوشم می‌آید [دیگر] شکسته‌نفسی معنا ندارد. شکسته‌نفسی برای ریا و نفاق است. این حرف‌ها کشک
است! اینها که همیشه شکسته‌نفسی می‌کنند، در بزنگاه آن‌چنان طرف را می‌زنند و می‌کوبند که نمی‌تواند
از جایش بلند شود! نودونه درصد از این شکسته‌نفسی‌ها دروغ است! شما این را بدانید! جلوی انسان
[می‌گویند]: «ما که هستیم، ما چه هستیم!» حالا اگر بخواهید دو کلمه پشت سرش بگویید، دیگر
واویلاست! لذا من از این شکسته‌نفسی‌ها اصلاً خوشم نمی‌آید. آنچه خوشم می‌آید دارم می‌گویم. من
همین طور هستم. اصلاً طبعم این طور است و این مطالبی که عرض می‌کنم مطلقاً مربوط به خودم
نیست؛ به‌خاطر اینکه من اصلاً خودم را قابل انتساب به اقا نمی‌دانم. من می‌دانم چه جفتک‌هایی انداخته‌ام

1. 81 و 80 ص، ج 2، داش‌لا.

و واقعاً شرم می‌آید خودم را به آقا نسبت دهم؛ این مسئله را جدی می‌گویم. گفتم من اهل شکسته‌نفسی نیستم؛ رکوراستم! حالا هر که می‌خواهد قبول کند، هر که [می‌خواهد قبول نکند].

ی‌هلا ی‌ایلوان ادنزر فیه مارتحا موزد

صرف نظر از خودم، مسئله‌ای که راه‌گشای طریق و موجب فتح باب و لطف و عنایت خداست، ادای بعضی از حقوقی است که ذوی‌الحقوق بر عهده ما دارند. زحماتی که کشیده‌اند و رنج و تعبی که مرحوم آقا و [اولیا] در تربیت ما به کار برده‌اند. من سراغ ندارم کسی به اندازه ایشان از خودش برای شاگردان و دوستان خودش واقعاً مایه گذاشته باشد. آن [زحمات] ایجاب می‌کند که احترام و عزت و رعایت ادب در [قبال] فرزندان و اولاد ایشان انجام بگیرد؛ یعنی در ارتباط با اخوان ما از نظر معاشرت و صحبت و احترام و مکالمه مثل زمان مرحوم آقا این جهات انجام بگیرد. این یک واقعیت تکوینی است و مسئله اعتباری نیست. من به عنوان شخصی که خارج از گود هستم [عرض می‌کنم]. واقعاً هم خارج از گود هستیم و قابلیت انتساب به آقا را نداریم؛ ولی از باب اینکه بالاخره راه و روش بزرگان را دیده‌ایم و با آنها بوده‌ایم، [عرض می‌کنم که] راه و روش بزرگان این‌طور بوده که همیشه جهات واقعی و ارزشی مسائل اخلاقی را بعد از ارتحال یک بزرگ در [مورد] فرزندان ایشان انجام می‌دادند. چه در [مورد] مرحوم قاضی و چه در [مورد] مرحوم آقای انصاری و چه در [مورد] مرحوم آقای حداد من [این مطلب را] دیده‌ام. یعنی در همه این سه مرحله دیدم که مرحوم آقا در [مورد] فرزندان آن بزرگان اگر کاری از دستشان بر می‌آمد، انجام می‌دادند. گاهی هم نسبت به آنها ارشاداتی داشتند؛ یعنی آن [انتقاد به آنها] هم در آن بین اقتضا می‌کند و باید این کار را کرد؛ نه اینکه [آنان را] رها کند. اما رعایت احترام و عزت نفس و مناعت یک قضیه واقعی است و اعتباری نیست. [این‌طور نیست که] بگوییم که بهتر است [انسان این کار را بکند، بلکه در صورت عدم رعایت] اصلاً راه انسان بسته می‌شود!

ناه‌د دیاب. دوشی مذنم مدعمه دراو بآ، دشابن زابنم ناهد رگا، مروخی م ار بآن نیان لاهکم نم ی‌نعی؛ دوشی مذنم مدعمه دراو مریب مدوخ ناهد [رانک] مچره، دشاب م‌تسب م‌ناهدنم رگا لاه. دشاب زابنم، دشاب م‌تسب نیان رگا لاه. بتسا ی‌عیبط ریسم کینیا. بتسا قلد و ناهد مدعمه م‌ب‌ب‌آ دورو ی‌عیبط هار. دوشی مذنم دراو؟ ی‌نک مدعمه دراو ی‌هاوخی م‌اجکزا

قضیه، قضیه تکوینی است! ولو اینکه ممکن است انسان نسبت به بعضی از قضایا معترض باشد؛ من این را نفی نمی‌کنم. [مثلاً] سلیقه‌ها فرق می‌کند یا اینکه راه به کیفیتی است که انسان این راه را نمی‌پسندد؛ این یک مسئله دیگر است، اصلاً به این مربوط نیست. آن قضیه نباید این را تحت‌الشعاع قرار بدهد. ممکن است یک سلیقه و طرز فکر و موقعیتی با موقعیت انسان تطبیق نداشته باشد؛ اهمیتی ندارد! چرا انسان بین این دو مسئله خلط کند؟! او حسابی برای خودش دارد و این هم [برای خودش]. هر کسی برای خودش حسابی دارد.

ربمایپ مارتحا ببسه م‌ب‌نیموملاریمما طسوت م‌شیاع مارتحا تیاعر

آدج نیموملاریمما! نیموملاریمما یک م‌رامشن نمشد، م‌شیاع! درک م‌چ‌شیاع اب‌نیموملاریمما دینیب م‌تخوسردپ‌ن‌آ‌زا؛ دروآرد ار نیموملاریمما ردپ م‌شیاع! دوشی م‌هناوید مدآ‌م‌ع‌قاو! دنگی م‌هناوید ار مدآ‌م‌ب‌، درکی م‌ه‌طوت! دوب م‌شیاع‌زا دمآ‌نیموملاریمما رس‌رب‌م‌کی‌ای‌تخبدب‌م‌امت! دوب‌بیر‌غو‌بی‌ج‌ع‌ی‌اه؛ دراد‌ت‌یع‌قوم‌و‌مارت‌ح‌ا‌ن‌یا‌ب‌ذ‌!‌الله‌وس‌ر‌م‌ج‌وز‌!‌ن‌نیموملاریمما! ار‌گ‌ید‌دراد‌مارت‌ح‌ا‌!‌رب‌م‌غ‌ی‌ن‌ز‌ن‌ا‌و‌ن‌ع‌م‌ز‌ات‌.‌درکی‌م‌ه‌طوت‌اجنآ‌،‌درکی‌م‌ه‌طوت‌ت‌س‌ش‌نی‌م‌اجنیا‌!‌ر‌ن‌ه‌ب‌ر‌گ‌ید‌ن‌یا‌،‌ت‌س‌ه‌م‌ه‌م‌ف‌یل‌خ‌ر‌ت‌خ‌د‌م‌ز‌ات‌ن‌ی‌ق‌ف‌ان‌ه‌اب‌،‌درکی‌م‌ک‌ی‌ر‌ح‌ت‌[ن‌نیموملاریمما‌م‌یل‌ع‌ار‌دار‌فا]؛‌ت‌س‌ش‌ن‌م‌ار‌آ‌م‌ک‌د‌ش‌م‌امت‌ل‌م‌ج‌گ‌ن‌ج‌ی‌ت‌ق‌و‌ت‌ر‌ض‌د‌!‌د‌ش‌گ‌ی‌ار‌ن‌نیموملاریمما‌ا‌ل‌ص‌ا‌م‌ک‌ت‌خ‌اد‌نا‌ه‌ار‌ن‌نیموملاریمما‌م‌یل‌ع‌ار‌ل‌م‌ج‌گ‌ن‌ج‌.‌ت‌ش‌اد‌ت‌س‌ی‌ود‌ر‌ز‌ا‌ی‌اه‌د‌ع‌و‌ت‌خ‌اد‌نا‌ه‌ار‌گ‌ن‌ج‌اجنآ‌رد‌دمآ‌م‌شیاع‌.‌م‌ر‌ص‌ب‌ت‌م‌س‌ه‌ب‌[د‌ع‌ب‌و]‌دمآ‌م‌ف‌وک‌م‌ب‌و‌درک‌ت‌ک‌ر‌د‌،‌د‌ش‌م‌اجنای‌ت‌ق‌و‌ای‌اض‌ق‌ن‌یا‌م‌امت‌.‌د‌ن‌د‌ش‌م‌ت‌ش‌ک‌[ی‌اه‌د‌ع‌]‌ف‌ر‌ط‌ن‌آ‌زا‌و‌د‌ن‌د‌ش‌م‌ت‌ش‌ک‌ن‌نیموملاریمما‌ب‌اح‌ص‌ا‌،

دیامرفی مترضد

**نَمَعٌ وَفَعِيَ اللَّهُ بِأَعْبَاسِطَا وَ يُلَوَّلَا اِهْتَمِرُدْ اِهْلَفْ عَاسِنَلَا يَ اُرْ قَاعَضْ اِهَكَرْدَا دَقْفُ اَشْنَاءِ اَمَا وَ
1. عَاشِيَه نَمَبَدْعِي وَ عَاشِيَه**

!دناف یعضن انز [بفرگرد ار وا هنانز لایخو رانپه که تساراقه نیا زاش ناساد **هشیاء اما**]»
ی نا! دنزیری مه هب و دنکی م بارخ، لئاسم نیا و ایند رد دنیا می! تسای فیعض ی ار ناشیار
، تسادخ ای باسد! مینزی مدن آ هب تسد ام، تسا نامه شت مرد مهن لاا دود ربمغیپ نامز رد که
«!دشخی م دهاوخی م شلد، دنکی م شیاذع دهاوخی م شلد! درادنی طبر ام هب

شتمرحد] که تسا نیا نم هفیظو. مهد ماجنا ار ما هفیظو دیاب طسو نیا نم دیوگی نمینمؤلار یما
نز دشاب هچره هرخلایا. دروخی م همطلار بمغیپ تیثید هب، مشکب ار هشیاء ن لاا رگا [نوچ؛ منک ظفد ار
نم رگا. رگید دروخی م همطلار بمغیپ تیثید هب! تسا هتشک ار ربمغیپ نز واهک دنیوگی م. تسا ربمغیپ
ربمغیپ دوخت قوکی؟ یدی درکی م هچ وتی لعا یه، درکی م ار راک نیا مه هشیاء و دود ربمغیپ ن لاا لاثمباب
ی م ثلاث ص خشد تقوکی ی لو! دنادی م ش دوخ و! ارگید تسا ش نزل! ش دیشکب دیوگی م ش دوخ، تسه
نیا؟! ی شکب ار هشیاء ی نزی یرادی مر ب ریشمشد ربمغیپ ی ولج و ت ایا؛ دنک تلاخد هیضه نیا رد دهاو
[ایا]. دراد ربمغیپ هب باسنتا و تسا ربمغیپ نز نیا ی تقو. رگید تسوا نز نیا بخ! ی نکی م از راک
هداتسیا اجنیا زونه ربمغیپ دوخ؟ «ی درک ار راک نیا یدی درک طلاغ»: [یوگی م هشیاء هب] ربمغیپ ی ولج
نیمؤلار یما ن لاا. تسادخ لوسر م ارتحا تیاعر مدع نیا! ارگید دیوگی م دهاوخب ش دوخ رگا؛ تسا
ار ربمغیپ نز» دنیوگی م، دشکب ار هشیاء دهاوخب رگا مدید. تسا مدرک ار ادخلوسر م ارتحا تیاعر
نیا دنربمغیپ ماگنتسوم رد هک ی یاهنیا»: دنیوگی م! ادیای م نیبای ربمغیپ تیعموم ی نعی «تسا هتشک
»! تساهاج یقب لثم مه اجنا، رگید دنتسه ی روط

ادهشلادیس طسوت مار حلا دجسم تمرحد تیاعر

لااد»: بتفگی م و درکی م جل ادهشلادیس رگا. دنامن مار حلا دجسم رد هک ملاسلا هیلع ادهشلادیس لثم
ایند هب ار متیمولظم نم هکنیا اتد دنشکب مار حلا دجسم رد رانگب سپ، دنشکب ار نم یاهنیا تساراقه هک
مزات! ارگید دنکب ار راک نیا تسناوتی م، «دندرکذ اهر ار نم مار حلا دجسم رد ی تد هک مهدب ن اشذ
دندرکذ ش یاهر مار حلا دجسم رد یاهنیا هک دشی م هداد ن اشذ رتشیب ش تیمولظم

تازه آنهایی که می آمدند این کار را بکنند، این طوری که نمی توانستند جلوی همه امام حسین را
دار بزنند؛ یک چیز سمی به حضرت می زدند و رد می شدند می رفتند و بعد هم [حضرت از دنیا
می رفت]. مگر با عبدالله بن عمر این کار را نکردند؟ فردی چیزی به او زد و رفت. اصلاً [کسی]
نفهمید کیست؛ بعد از دوسه روز مُرد. سم بود دیگر! ² ن آ رد] نوچ؛ درکذ ار راک نیا نیسد ماما ی لو
[اجنا رد] م هب ار ربمغیپ رسپ! هذ!؟ دراد م ارتحا و ش زرا هبعک رگید اجک»: دنتفگی م [مدرم تروص
دنهفی م ار لئاسم نیا دوشی م ناشرس ی زیچ کی هک ی یاهنا ³. دوری م نیب ز ا هبعک تسادق «!دنتشک
دیوگی م اذل. دمهفی م ار اهزیچ نیا ملاسلا هیلع نیسد ماما

بیع «مولظم»: دیوگن نم هب ایند [رگا. منادی م هبعک تسادق زار تمهم] ار مدوخ تیمولظم نم

1: 218 ص، (حلاصی حبص) هغلابلا جهذ.

**هل عفت مدی لبتا ام یریعنم لانتل تیعد و لو؛ بن یقلا لجرمک اهر دصی فلاغن غضو؛ عاسنلا ی اُر اِهَكَرْدَا دَقْفُ اَشْنَاءِ اَمَا وَ
»بی لاعت الله ی اَعْبَاسِطَا وَ يُلَوَّلَا اِهْتَمِرُدْ دَعْبِ اِهْلَفْ وَ**

94: ص 10 ج، ی سانشما

و؛ دود و انیس رد هک یدسد و قدح و منیک رگید تهج ز ا، بفرگی گنانز لایخو رانپ تهج کی ز ا هتلاف اما و»
یدحا اب درک نم اب هک ار یراک نیا هک دندرکی م توعد ار وا رگا و. دزی م شو جن هابوذ هروک و رگنهای گید دننامه
»تسا لاعتی اذت سد هب باسد؛ میتشاد هگن ار وا انیرید تمرحد ام نکی و درکی م، دهد ماجنا رگید

² 363 ص، 4 ج، ل ماکلا .

³ 64 ص، فوهللا؛ 168 ص، (مژقلا) ملاسلا هیلع نیسطل ل تقم .

ن یسد نیا» :دنیوگد هکتسا نیا زا رتمهم ن م ی ا ر ی ن آ . دشابظو فحمش یا چ رسد هبعکت سادق ی لو ؛ درادن
«تسا هتفر ایند زا مولظم

«ی لولأ اهتمرء اهلف» . درک ار ربمغیپ ل ا د ت ی ا ع ر م ه م ل ا س ل ا ه ی ل ع ن ی م و م ل ا ر ی م ا ی ع ن ی ا ی ن ز ن
پیغمبر است، آخر من که نمی توانم زن پیغمبر را بکشم. [گرچه] سزایش قتل است؛ [چون] علیه امام
قیام کرده است. اصلاً مرتد است. از ارتداد هم بدتر است دیگر! سب کردن کجا، به جنگ رفتن کجا؟!
می گویم: «اگر سب امام کند، مرتد است.» این دیگر به جنگش رفته است! از سب بالاتر است! می گوید:
«اصلاً باید بزنیم علی را بکشیم. این علی فتنه است، این فتنه باید از بین برود!» این که دیگر از ارتداد
بدتر است. ولی امیر المؤمنین [این کار را نمی کند].

ی م . د ه د ی م ن ا ش ن د و ا ه ب ا ر ه ا ر ت ر ض د ی ر ک ف و ی ق ل ا خ ا م ش د و ی ه ق ف م ش د و ی ن ی د م ش د ه ک ت س ا ج ن ی ا
ل ت ق ش ی ا ز س د و ت س ا د ت ر م و ض ر ل ا ی ف د س ف م : ا ه ی ز و ر م ا ل و ق ه ب ل ا ص ا و ا ن ل ا ه ک ت س ا ت س ر د : د ی و گ
؛ الله ی ا ع ب ا س ح ل ا و «دوری م نیبزا ربمغیپ مارتحا و شزرا و ت س ا د ق ، د و ش ب ر ا ک ن ی ا ر گ ا ی لو ؛ ت س ا
د ن ا د ی م ش د و خ ا د خ

دمحلأ و دمحم ی ا ع ل ص د مهللا